

Hoge commissaris te Djakarta (Hirschfeld) aan minister van Uniezaken en Overzeese Rijksdelen (Van Maarseveen), 6 jan. 1950

Mede bestemd voor Stikker en Schokking.

Sinds mijn optreden hier had ik enige malen op de meest aangename wijze contact met Buurman en Kist. Daarbij heb ik ook ter sprake gebracht conclusies bespreking van een commissie van Ministers op 22 December 1949. Mij bleek, dat CLG en VKMI hierover niet waren ingelicht. Naar aanleiding van gevoerde besprekingen heb ik beide militaire autoriteiten verzocht hun opvatting over deze materie persoonlijk te formuleren en aan mij voor te leggen. Het volgende stuk gelieve U niet als officieel stuk te willen beschouwen. Opstellers gingen er echter mede accoord, dat ik deze zaak aan U voorleg. Het stuk luidt:

1. VKMI en CLG zijn de hoogste autoriteiten resp. der KM en KL-KNIL in Indonesië en vertegenwoordigen als zodanig resp. weermachtsonderdelen tegenover militaire en burgerlijke autoriteiten van de RIS;
2. Vorengenoemde gezaghebbenden zijn de militaire adviseurs van de HC in Indonesië, behoudens voor die aangelegenheden, welke de taak der Nederlandse Missie betreffen, waarvoor het Hoofd van die Missie mede als adviseur optreedt;
3. Op grond van het vorenstaande is het onjuist vertegenwoordigers militaire departementen bij HC te plaatsen voor het onderhouden van contact met de RIS t.a.v. militaire vraagstukken. Dit contact behoort gelegd te worden door VKMI en CLG;
4. VKMI en CLG zullen omtrent politieke aangelegenheden (inbegrepen wrijving tussen RIS en Nederlandse militaire autoriteiten en verzoeken van RIS om militaire bijstand) overleg plegen met HC, aan diens verzoeken voldoen en aan zijn wenken gevolg te geven, een en ander voor zover deze naar hun oordeel zijn overeen te brengen met de belangen van resp. KM en KL-KNIL en met een goed gebruik der tot genoemde weermachtsdelen behorende onderdelen en personeel;
5. Indien VKMI en/of CLG van oordeel zijn niet aan verzoeken of wenken van HC te kunnen voldoen danwel indien zij daaromtrent in twijfel verkeren, dan zal HC daaromtrent rapporteren aan de Nederlandse Regering, onder bekendstelling van het standpunt en de motieven van VKMI en CLG teneinde die Regering in staat te stellen een beslissing te nemen. In afwachting van die beslissing zijn VKMI en CLG bevoegd die militaire maatregelen te nemen, welke zij nodig achten;
6. I.v.m. het gestelde in lid 1 en 2 is het aanstellen bij HC van verbindingsofficieren voor het onderhouden van contact met onder CLG ressorterende organen volmaakt overbodig, waarbij moge worden aangetekend, dat er geen sprake is van 'Centraal Militair Afwikkelingsapparaat in Bandung', doch dat het centrale punt voor deze aangelegenheden wordt gevormd door de legerleiding in haar geheel;
7. Tenslotte moge worden aangetekend, dat, aangezien HC in staatsrechtelijke zin geen bevelsbevoegdheid kan hebben over VKMI en CLG, een door eerstgenoemde autoriteit ingrijpen als er vertragingen in het afwikkelingsproces optreden niet wel mogelijk is."

Over het algemeen lijkt het standpunt van beide militaire autoriteiten aanvaardbaar. Niettemin heb ik enige bezwaren tegen de tweede helft van punt 4, n.l. te beginnen met de woorden "een en ander... ". Voorts heb ik bezwaren tegen de laatste zin van punt 5 en tenslotte tegen punt 7. Het bezwaar tegen de laatste helft van punt 4 is er een dat bij goede verstandhouding makkelijk kan worden ondervangen en die goede verstandhouding is thans aanwezig. De laatste zin van punt 5 lijkt mij niet aanvaardbaar en wat punt 7 betreft, zo gaat het hier niet om bevelsbevoegdheid doch om het financiële aspect bij vertraagde afwikkeling. Zoals de verhoudingen thans liggen heb ik geen behoefte aan een beslissing op korte termijn. Indien die behoefte zich onverwachts zou voordoen zou ik U immers onverwijld seinen.

Ik zou willen voorstellen, dat deze aangelegenheid besproken wordt ter gelegenheid van het a.s. bezoek van Van Maarseveen. Ik acht het niet nodig dat Oorlog en Marine over genoemde punten contact met de betreffende bevelhebbers opnemen. Ik heb U deze zaak in extenso geseind om overleg met Schokking te vergemakkelijken. Tenzij U een andere behandeling van deze materie wenst zou volstaan kunnen worden met mij te berichten, dat Van Maarseveen de vermelde punten hier zal bespreken. Dan kan ik Buurman en Kist dienovereenkomstig inlichten.